Správna dispenzácia: Diabetes mellitus (cukrovka)

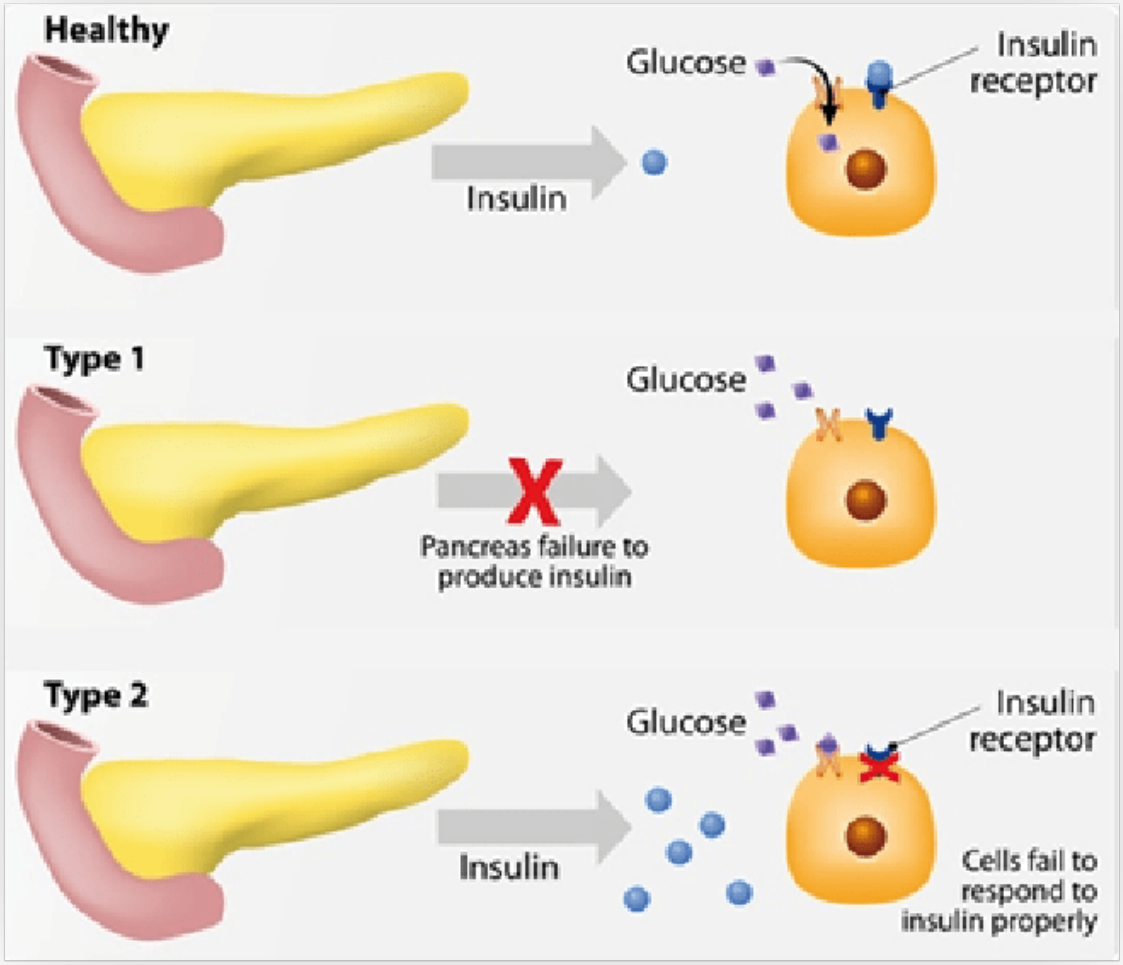
Zverejnené: 28. decembra 2020 | Autor: PharmDr. Peter Stanko

Diabetes je metabolická porucha, ktorá sa vyznačuje chronicky zvýšenou hladinou cukru v krvi. Ochorenie sa vyskytuje v dvoch rôznych formách (diabetes 1. a 2. typu).

V prípade diabetu 1. typu (DM1) ide o absolútny nedostatok inzulínu. Ochorenie sa začne zvyčajne pomerne náhle **v detstve, v období dospievania alebo v ranej dospelosti.**

Diabetes 2. typu (DM2) je predovšetkým ochorením v **strednom veku a v starobe**. U osôb s nadváhou vzniká ešte skôr. DM2 sa rozvíja niekoľko rokov vzhľadom na existujúce riziká, ako sú obezita, porucha metabolizmu tukov, vysoký krvný tlak, nedostatok pohybu a rezistencia na inzulín.

Obrázok 2: Vplyv obezity a DM2 (T2DM) na rozvoji a progresii inzulínovej rezistencie a endoteliárnych dysfunkcií (sciencedirect.com)

Terapia rozvinutého diabetu patrí striktne pod manažment diabetológa, avšak vyžaduje multidisciplinárnu spoluprácu, do ktorej je nevyhnutné zahrnúť aj lekárenskú starostlivosť realizovanú vo verejnej lekárni. V rozsahu starostlivosti o pacienta s diabetom môže lekárnik prispievať v nasledovnom rozsahu:

- správna dispenzácia a podpora kompliancie pri užívaní antidiabetík a inej indikovanej farmakoterapie predpisovaných lekárom,
- manažment liekového rizika z pohľadu možných interakcií a kontraindikácií liekov s potravou alebo medzi lekárom indikovanými liekmi navzájom,
- predchádzanie, monitorovanie a riešenie farmakoterapeutických problémov,
- podpora, asistencia a manažment pri monitorovaní rizikových faktorov diabetu a jeho komorbidít,
- individuálny manažment stravovania, suplementačného programu a iných dietetických opatrení pre

osoby s diabetom,
- iné edukačné, osvetové a podporné aktivity.

Obrázok 3: Úloha trojmocného chrómu pri vstrebávaní glukózy z krvi do buniek periférnych tkanív (cdnsciencepub.com)

Zinok

Dvojmocný zinok podporuje správnu funkciu inzulínu a spoločne s chrómom sa spolupodieľa na správnom vstrebávaní glukózy z krvi do periférnych tkanív. Zinok je nevyhnutný aj v procese sekrécie inzulínu beta-bunkami pankreasu a tiež sekrécie glukagónu alfa-bunkami pankreasu. Podobne ako nedostatok chrómu môže aj nedostatok zinku prehlbovať stav inzulínovej rezistencie. Zinok taktiež napomáha udržiavať normálnu hladinu cholesterolu v krvi. Bežná denná dávka zinku u dospelých osôb s DM2 je 25-50 mg.